

Adevărul Literar și Artistic

FONDATOR: AL. V. BELDIMAN 1868 — 1907
CONST. NILLE 1897 — 1920

FONDAT ÎN 1893

Valéry și problema pariziană — Sfârșit de vară — Iarba fără leac

Amor de la sine numea francezii mai demni cea ce arde și călănă obligat vitalitate și în tradiția franceză acest amor de la sine este din vechea clasă ca o pasiune națională distinctivă.

Spiritul popular și literar — care în deobște, deplă de coezi spirit — au proceduri sumare și generale sărăci lor asupra caracterului popularilor uși să răzăre că o națiune este un complex diferentiat în clase sociale, și în grupări pe provinciile către au razele le corespund vechi diversității etnice. Pentru cine ar vrea să cerceteze cu o sarecare proiecte caracterelor naționale, propoziția că Francezii sunt un popor eminent vanitos nu reprezintă decât o rudimentară concepție de cetățean. Până să ricen ca țările cum sânt „Francezii” ne oprește în de muzicile înrebriri desore viața societății franceze în diverse localități și trepte ale sale.

„Dacă un Parizian, cuprins de frumoase ambiții literare, cu gândul la *carres qui dot être le lendemain de sa gloire*, trecând pe cheurile anticvarilor, s'ar lăsa dus de ideea că și opere lui s'ar putea rădăci în această necropolă care se întinde dela rue du Fauc până la podul Notre-Dame, și unde cărți bune și rele sânt înghițite pe ved, omul și-ar putea pierde într-o clipă entuziasmul, și carnea lui ar pieri în geravene. Cu asemenea natură nu-uror să înțelegi camena care, fără a dispreții succesul, cântă mai cu seamă în manșă o mângâiere personală, pe filosoful care se deșină cu propriul lui sistem, pe muzicantul care, și cu și, s'arize în dulcea, cum a ficut Sebastian Bach, oratori ce nu vor fi recutate niciodată. Această dispoziție de spirit se întâlnește dacă nu greșesc, mai tare sau mai slab pronunțată, la oricare țară.”

Cu aceste cuvinte diplomatul literar Clément-Lacour, cunoscutor bun al Germaniei, descrie peia jermăniea vechiă trecut, contrastele între intelectualul parizian și cel german, verbiu de seces Wilhelm von Humboldt și ideile lui extrem individualiste. După această lectură ne-am putea gândi, cred, că „Francezii amoroși de glorie” din formula popularizată, ar putea să nu fie decât simplii numi literari pariziani, omul febril al unui oraș foarte mic și foarte zăboș, și să înălm că locușii în constința acestui literar și din singura lui experiență să facă oare generalizare peia scripătoare, asupra caracterului unei națiuni întregi.

Dacă înălța păduri adormite
Nici o veste de-alădății nu-ți trimite
Și pe freanțele porțile de deparie
Nu te-ajunge glas de dincolo de mear
Via' cu mlaie să ne pierdem în zădar
Printre galbenele rarișii de stejar
Cu sfioase campanule și sulfine
Pe cărări pe unde vinem nu mai vine.

Dulce zămsei somnoroasă și liral
Să ne chema spre poezie din deal
Teina linșetei inalte să ne face
Prin coștile lamiașuri de pădure,
Și la umbră să ne 'mbie mai lăzru
O clipocină de aur străvâză,
Legănată de-asupra creștelor noastre:
Lăcrăzii înălțărilor albatre...

Fără gânduri, ca într-o somn etna deșăci,
Să trâm în clipa lungi aceluș via,
Pei uscate 'n jurul tău să cadă rar.
La ureche să-ți descoline un bouard
Și cum stai cu ochii 'nchid pe jumătate
Soare galben printre ramuri sermănte
Să-ți învâle în tăcere și 'n lumina
Fructe mici de dorănișă bizanșă.

(Din volumul *Enalte vesele și triste*, ediția III-a, editura „Adevărul” și revizată, care se află sub tipar).

Într-o 'mburcare să trecem prin pășuni
Și prin fuscări de livăci cu alina
Printre garduri fuscării și solitare
Ce se uită 'n urma noastră cu mirare...
Și din trecut, lei și colă, să culegi
Săuzione cu talpălele întregi,
Mistiche, sciolențoare și aglice...
Un buchet de flori orfave și calice,
Lung în coacă și ghimpoș și cu țărână —
Le picore să-ți jii falnic late'o mână
Dar cu vremea, desfatat, să-ți pară greu
Și la urmă să mi-ai dai, să-ți duc tot eu.

O sperță pe cărare, lângă soț,
Sperată să fugăscă dintr-o țară
Și să stea, să vă uităi ocaș bine,
De departe, tu la ea și ea la tine,
Tu de sus și eu din pietrole fierbiți.
Amăndouă serioase și cuminiți...
Mai încoala o crengușă de mână
Să te 'ntărești de roșie pașă,
Și — purtând de-a lungul văilor prin țară
Vesela noastră a sfârșitului de vară,
Plătur mic, într-o lăcră de-afință,
Să ne mângâie din țărână grăbiți.
Ca rugăni pe albește origifere
Ca o reșție petală de cicore...

G. TOPÎRCEANU

(Din volumul *Enalte vesele și triste*, ediția III-a, editura „Adevărul” și revizată, care se află sub tipar).

sălbatic de seces o mândăci și e poezie ca o vit. Pășuni social în specie pariziană, cea formidabilă între toate, se joacă în voie cu această pradă, și o învestește în contorsuni dezechilate, ridicute ori jalnice. Cazul lui „Monsieur Beyle”, cel stăru și înghițit de „lune”, nu putea să răzărească pe *Monsieur Teste* care este sată se consideră salvat de fetichelele mângâioase ale monștrului. „Am înălmă să succese, în înălm, ale și vechile de dispreț toate pătălele ascute din viața în parșin și din legăturile noastre exterioare cu alți oameni și care se fac nevăzute.

Prinse adică și superficialitate între individ și lume, dincolo de al empirie amplit de primordiale porții și absorbții în le musca și a le măsut, există și visează substratul abstrac, constința în sine, cea față de care orice este so-cial, și despre care nu-uoajăm să spunem nici măcar că ea se cuprinde într-o și că este țărâ. Acolo este la-șuror înconștinților, izvoară oricăreia creații, forma și a cală-oe, în lovrice meschino ale orăi empirice cu se cultivă, adică se akerează, sup munele de origi-ale. Acest substrat surprinzător a devăciț, pentru

Haidețul forțat în obezi, zăcea în nămolul lub-necat al țărâniței. Aloră în ușa săvârșită și factică cu brăie de oțel, stăteau vegetetorii. Măre treliuau să-și deca în streang, afară numai dacă Dorantimul nu va fi schimbat: oșinda într-o pedepăși mai greă: să fie legal de două cămăle pe care angajă să le bledăscă spre răsăciți și spate.

Judecarea fusese scură, în urma obișnuilelor căzre care li sfredeliseră coraen, zărcind născălii măci-născă puterile, fără să-ți clătească. Nici de cămăre-rcăscă vicleșcă nu li mai era dor. Ulterior cu vin trimes pe șimne de ea, zăcea spărit într-un colț. Acum privirile li se înălțau spre fereastră frăgustă la care nu putea s'ajure. Acolo era un câmb de rîndunece, și deodată își deca șimna că dacă ar fi lăbulii să astupe cubul, rîndunicea ar fi înțercat să facă mlaunee. E tot ce mai putea să-și deca.

Alți mai dăre se pregătau din vreme, avuau lu-rulimă ascușă într-o cresătură făcută în palmă, și chiar erau vărșii lăciți după scădătoare nu-ai mai putea atinge glășul de plumb. Dar scădămie înțercăscă pe vecherii să găsescă o asemenea vărșătoare meșteră, ca să e procoșșăscă de aur. La drumuri mare trec numai calici, chigăuri, negustori, rare-ori hoțeri și țurei, odată chiar o hărășă plină cu mlaie, dar vărșătoarea cea ade-vărată ba. Căi despre primăul unui arici pe care să-ți băge în cușcă, să vâie neamul țepos în hot cu burușana dia care se fac prof cățășă — totă nu ar fi soșăto- cind-va de căt jocașă depară pentru nopție cu luă, cind e mult mai folositor să faci dragoste cu fețe mari.

Așa că se uita la cubul rîndunelelor în silă, căi străjile se schimbasă, și sunau buclăme, și cerul se în-țercăscă în furtună. Nopșea de pe urmă lămă de clo-potele mlașătoare pentru ficare vechie — a privi-o plină ce iarăși zăroșă au începăt să fie de argin, pe ur-mă albatre.

Atunci rîndunelele se deșteptă. Ura a poșșăci pe grății și verben sură li beșșoaca în lină și lătorcăd cupul cind sură el, cind spre ulcioral spart.

— Ce țotoș — zicea îndușul — dacă nu am învâci și eu de copil lină lor. Și dacă părăniți mai nu a'au învedricăci să mă deca în șeală și ajung să canoș și ce gravul păsăresc. Rîndunicea rîde și izbu cu chead în grății.

Un glăd într-o doajă li lăcră. Lui o apărătoare din urcior și o săvârșă spre fereastră — lăbi în șeala de lă-țărâ se părătoșă cu un oțel în picioricile înterăci.

0%

User Rating: Be the first one !

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOIKA”

Independența prin cultură